

Östra Gårdsten vann Stora Samhällsbyggarpriset 2006.
LILJEWALL arkitekter AB. Foto Krister Engström.

VI BYGGER HÅLLBAR TILLVÄXT

En ny politik för samhällsbyggnadssektorn kan skapa 100 000 nya jobb

Gästaverken. Berg Arkitektkontor AB. Foto: Åke E:son Lindman.

Svinesundsbron. Vägverket. Foto: Thomas Samuelsson.

Samhällsbyggnadssektorns roll för tillväxten kan knappast över-skattas. Branschen påverkar både tillväxten i sig och tillväxtens förutsättningar genom sin roll i näringslivets och det offentliga investeringar (allt från affärer till sjukhus och skolor) genom väg- och järnvägsbyggandet, och givetvis, genom bostadsbyggandet. Men sektorns betydelse är än större! Det är genom underhåll, installationer och smärre ombyggnader som en god boendesituation skapas. Det är också i hög grad investeringar och underhåll i fastigheter och infrastruktur som avgör hur samhällets energi och miljöpåverkan förändras.

Samhällsbyggnadssektorn är således avgörande för hur vi kan uppnå en hållbar tillväxt, dvs tillväxt som är ekonomiskt, socialt och miljömässigt långsiktig och stabil.

Den samlade samhällsbyggnadssektorns betydelse för ekonomin är betydligt större än vad de flesta tror. I korthet kan sektorn summeras som:

*Bygginvesteringar – 200 mdr kr
Byggmarknadens storlek – 275–325 mdr kr
Därav installationsmarknaden ca 70 mdr kr*

*Antal anställda i sektorn – 450 000 personer
(12% av den totala sysselsättningen)
250 000 installatörer och byggare
60 000 i byggmaterialindustrin
22 000 arkitekter och konsulter
120 000 i fastighetsbolag etc*

*Antal företag i sektorn – 60 000
Exporten av byggmaterial – 50 mdr kr och snabbt ökande*

Samhällsbyggnadssektorn skapar vidare jobb för företag i många andra sektorer. Försiktigt räknat kan dessa uppskattas till ca 200 000–250 000 personer ytterligare.

Sammantaget är därmed närmare 700 000 personer beroende av samhällsbyggnadssektorn.

Ridhus Flyinge. AIX Arkitekter AB. Foto: Natasja Jovic.

Strukturömvandlingen och internationaliseringen skapar tuffare krav

Den svenska ekonomin genomgår för närvarande en snabb strukturömvandling. Det är en utmaning som ökar kraven på investeringar i ny teknik, ny kunskap, ny infrastruktur och nya bostäder. Vi måste investera så att det framtida Sverige både blir internationellt konkurrenskraftigt och människovänligt.

Det är i detta perspektiv mycket illavarslande att Sverige under lång tid satsat betydligt mindre i bygginvesteringar än övriga länder. I flertalet länder ligger bygginvesteringarna nästan 50% högre än i Sverige.

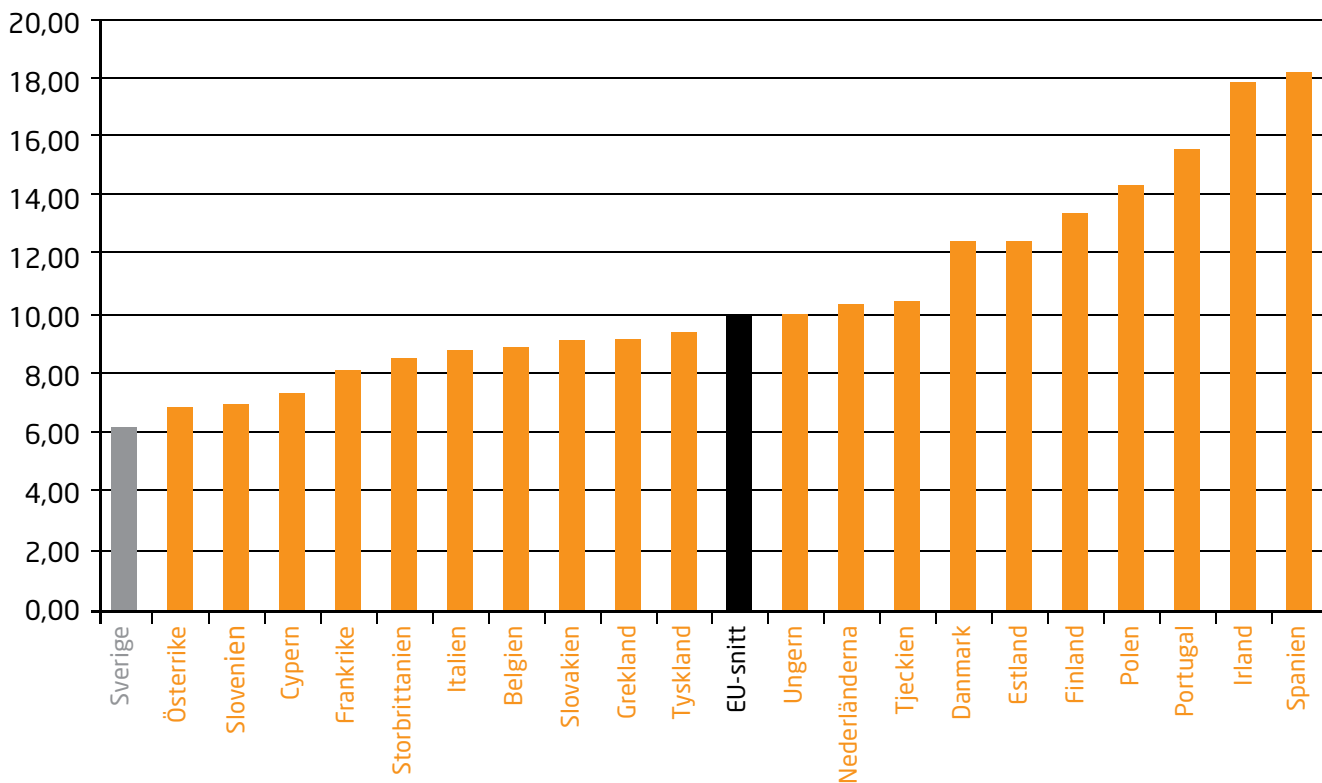

Vävskedsgatan. White arkitekter. Foto: Henrik Zeitler.

Östra Gärdsten. LILJEWALL arkitekter AB. Foto: Krister Engström.

Bygginvesteringar som % av BNP 2004

Samhällsbyggnadssektorn, tillväxten och sysselsättningen – Ett räkneexempel

Bygginvesteringarna i Sverige har sedan 90-talets början varit lägre än i flertalet andra länder, och betydligt lägre än vad som behövs för att bostadsmarknaden och transportsystemen ska fungera effektivt. Vi har dessutom ett snabbt växande underhållsberg, framför allt i miljonprogrammets bostäder. Ökade bygginvesteringar är positivt för den ekonomiska tillväxten, för den sociala hälsan och välbefinnandet och för miljön. Det skulle också bidra till många nya jobb i samhället.

Låt oss anta att bygginvesteringarna i Sverige stiger till knappt 10% per år, dvs till samma nivå som EU-genomsnittet. Vad skulle det betyda för sysselsättningen? Vi antar att bostadsbyggandet ökar till ca 50 000 lägenheter per år långsiktigt, att underhålls-satsningarna i bostäder dubblas samt att underhållet av offentliga lokaler, liksom väginvesteringarna och vägunderhållet, stiger med ca 20%.

Detta skulle ge ca 65 000-75 000 nya jobb i byggsektorn och ytterligare 40 000-50 000 jobb i andra sektorer. Sammanfattningsvis – minst 100 000 nya jobb!

Samhällsbyggnadssektorn är en av de största näringarna i svensk ekonomi.

- 450 000 personer är direkt beroende av sektorn och ytterligare ca 270 000 personer är på annat sätt beroende av sektorns utveckling.

En ny politik för byggande är en politik för tillväxt, sysselsättning och bättre miljö.

- Om Sverige investerade i byggande som andra EU-länder, kan det bidra till 100 000 nya jobb på arbetsmarknaden.
- En modern och konkurrenskraftig samhällsbyggnadssektor har en stor exportpotential.

Samhällsbyggnadssektorn är avgörande för målet att nå hållbar tillväxt.

- Ekonomiskt, eftersom en fungerande bostadsmarknad och fungerande transporter är helt avgörande för sysselsättningen och näringslivets konkurrenskraft.
- Socialt, eftersom den byggda miljön är oerhört viktig för integration, hälsa, trivsel, familjebildning mm.
- Ekologiskt, eftersom bygg- och bostadssektorn svarar för uppemot 40 % av energiförbrukningen i samhället. Det är också genom investeringar i nybyggnation och underhåll som vi kan minska energianvändningen, förbättra inomhusluften mm.

Sverige har investerat för lite i byggande och installation det senaste decenniet.

- Vi satsar mindre på byggande än flertalet andra länder.
- Den internationella konkurrensen hårdnar och strukturomvandlingen skjuter fart. Detta kräver ett högre byggande för att hänga med.
- Vi har ett stort underhållsberg i miljonprogrammets bostäder.
- Det finns en stor bostadsbrist, inte minst för ungdomar.
- Vi saknar en forskningspolitik för samhällsbyggnadssektorn.

Samhällsbyggnadssektorn vill inte ha kortsiktiga subventioner och ständiga regleringar. Låt samhällsbyggnadssektorn bli en marknadsstyrd näring - inte en tummelplats för kortsiktig politik. Vad som behövs är en långsiktig politik med stabila regelverk som ger förutsättningar för ett mer marknadsstyrt byggande! Då kan vi bygga för den hållbara tillväxt som Sverige behöver.